

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO AYLANMASI
(2022-yil yanvar-avgust oylari uchun dastlabki ma'lumot)**

Respublika iqtisodiyotini rivojlantirish strategiyasi diversifikatsiyalangan va raqobatbardosh iqtisodiyotni yaratishga, innovatsion texnologiyalar va bozorni boshqarishning yangi usullaridan foydalangan holda milliy resurslardan maksimal darajada foydalanishga yo'naltirilgan. Mamlakatning tashqi iqtisodiy faoliyati, xususan tashqi savdo sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning pirovard natijasi aholining turmush darajasiga bevosita o'z ta'sirini o'tkazadi.

2022- yilning yanvar-avgust oylari yakuni bilan respublikaning tashqi savdo aylanmasi (matnda TSA) 391,3 mln. AQSh dollarini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 48,3 mln. AQSh dollariga yoki 89,0 % ni tashkil etdi.

**TASHQI SAVDO AYLANMASI VA BALANSI
(yanvar-avgust oylari, ming AQSh dollarri)**

	2021- yil	2022- yil	O'sish sur'ati, % da	Jamiga nisbatan, % da
Tashqi savdo aylanmasi	439 545,8	391 288,7	89,0 %	x
Eksport	287 018,6	249 281,8	86,9 %	100,0
tovarlar	285 350,8	246 510,3	86,4	98,9
xizmatlar	1 667,8	2 771,5	166,2	1,1
oltin	-	-	-	-
Import	152 527,2	142 006,9	93,1 %	100,0
tovarlar	144 756,1	136 276,7	94,1	96,0
xizmatlar	7771,1	5730,2	73,7	4,0
Saldo	134 491,4	107 274,9	x	x

Ma'lumot uchun: O'zbekiston Respublikasida tovarlar tashqi savdosi statistika ko'rsatkichlarini shakllantirishda, Tashqi iqtisodiy faoliyat Tovar nomenklaturasi (keyingi o'rinnarda TIF TN) bilan birgalikda, Birlashgan Millatlar Tashkilotining Xalqaro standartlashgan savdo tasniflagichi (keyingi o'rinnarda – XSST) ishlatalidi. Bu o'z navbatida tahliliy maqsadlarda eksport va import qilinadigan tovarlarni 10 ta katta qismga guruhlash uchun imkon beradi. Tovarlarni XSST bo'yicha kodlashtirish, TIF TN va XSST o'rtasida o'tish kalitlari yordamida amalga oshiriladi.

TSA da eksport hajmi 249,3 mln. AQSh dollariga (13,1 % ga kamaydi) va import hajmi 142,0 mln. AQSh dollariga (6,9 % ga kamaydi) tashkil etdi. Hisobot davrida 107,3 mln. AQSh dollari qiymatida ijobiy tashqi savdo balansi qayd etildi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI ENG YUQORI ULUSHGA EGA BO'LGAN DAVLATLAR
(2022- yil yanvar-avgust oylari, mln. AQSh dollari)**

Qoraqalpog'iston Respublikasi, jahoning 60 dan ortiq mamlakatlari bilan savdo aloqalarini amalga oshirib kelmoqda. TSA ning nisbatan salmoqli hissasi Xitoy Xalq Respublikasida (25,8 %), Latviyada (7,7 %), Rossiya Federatsiyasida (17,9 %), Qozog'istonda (9,4 %), Koreya Respublikasi(4,2 %), Turkiyada (19,1 %)va Afg'onistonda (0,9 %) qayd etilgan.

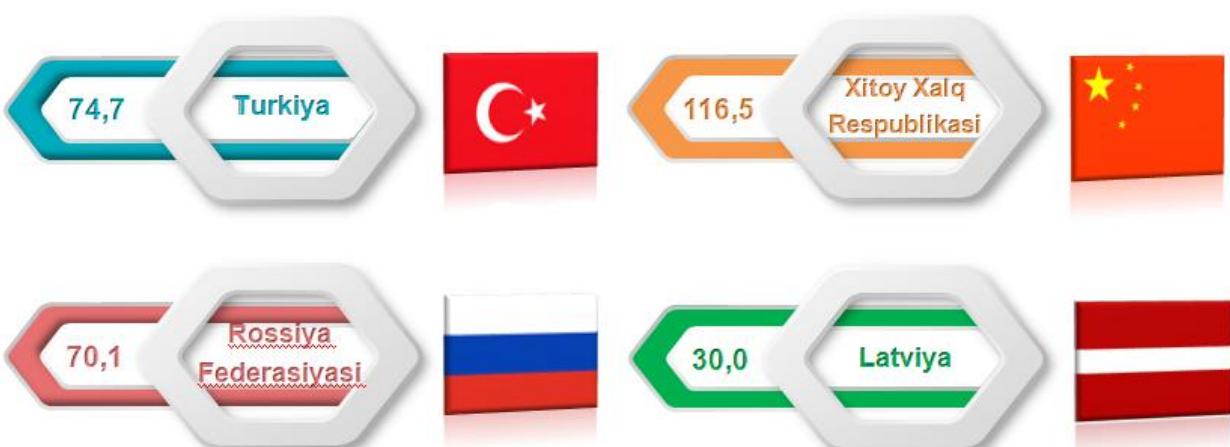
Iqtisodiyotning real sektori tarmoqlari va korxonalarining barqaror va uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun respublikada zarur resurslar bazasi yaratilgan. Eksport tarkibida sezilarli o'zgarishlarga import tovarlarning o'rnini bosadigan mahsulotlar ishlab chiqarish va sanoat ishlab chiqarishni diversifikatsiya qilish natijasida erishildi.

Shuningdek, qo'shni davlatlar bilan o'zaro aloqalarni mustahkamlash, mamlakatlarni ijtimoiy-iqtisodiy, savdo-sanoat hamda madaniy sohalardagi aloqalarini rivojlantirish borasida katta ishlar amalga oshirilayotganini ko'rish mumkin.

TSA da so'nggi yillarda katta o'zgarishlar kuzatilyapti. Misol uchun, so'nggi uch yilda TSAda Qирг'изистон, Afg'oniston va Tojikiston bilan tashqi savdo aylanmasi oshgani kuzatilmoxda. Boshqa davlatlar (qo'shni davlatlardan tashqari) bilan esa, TSA da eng yuqori ulush Turkiya, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasiga Latviya davlatlari hissasiga to'g'ri kelgan.

**TO'RTTA FAOL TASHQI SAVDO BALANSI KUZATILGAN DAVLATLAR
(yanvar-avgust oylari, mln. AQSh dollar)**

Tashqi iqtisodiy faoliyat bo'yicha 20 ta yirik hamkor davlatlar orasidan 12 ta davlatda faol tashqi savdo balansi kuzatilgan, xususan, Turkiya (74,7mln. AQSh dollar), XitoyXalq Respublikasi (116,5 mln. AQSh dollar), Rossiya (70,1 mln. AQSh dollar)va Latviya(30,0 mln. AQSh dollar) shular jumlasidandir. Qolgan 6 ta davlatlar bilan passiv tashqi savdo balansi saqlanib qolmoqda.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING YIRIK HAMKOR
DAVLATLAR BILAN TASHQI SAVDO AYLANMASI DINAMIKASI**
(yanvar-avgust oylari, ming. AQSh dollarri)

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Turkiya	42593,0	75063,7	74683,3
Eksport	40793,6	67160,5	68617
Import	1799,4	7903,2	6066,3
Saldo	38994,2	59257,3	62550,7
Xitoy Xalq Respublikasi	93371,1	104867,0	116518,2
Eksport	67785,1	78320,4	63277,0
Import	25586,0	26546,6	53241,2
Saldo	42199,1	51773,8	10035,8
Rossiya Federatsiyasi	74087,8	79749,8	70141,5
Eksport	48926,0	54104,9	34520,8
Import	25161,8	25644,9	35620,7
Saldo	23764,2	28460	-1099,9
Latviya	16887,7	23830,5	29977,5
Eksport	14197,4	21403,4	29446
Import	2690,3	2427,1	531,5
Saldo	11507,1	18976,3	28914,5
Qozog'iston	35284,0	42548,4	36904,2
Eksport	24941,5	28234,9	23071,4
Import	10342,5	14313,5	13832,8
Saldo	14599	13921,4	9238,6
Koreya Respublikasi	25189,7	18517,3	16361,3
Eksport	3992,4	2150,7	9090
Import	21197,3	16366,6	7271,3
Saldo	-17204,9	-14215,9	1818,7

Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Afg'oniston	2636,9	2842,7	3416,1
Ekspорт	2584,2	2842,7	3416,1
Import	52,7		
Saldo	2531,5	2842,7	3416,1
Qirg'iz Respublikasi	2898	6273,2	4803,4
Ekspорт	1587,4	3220,4	2459,3
Import	1310,6	3052,8	2344,1
Saldo	276,8	167,6	115,2
Gruziya	439,4	1228,4	2362,7
Ekspорт	401,9	1228,4	2283,9
Import	37,5		78,8
Saldo	364,4	1228,4	2205,1
Ukraina	5211,8	11702,2	1835,6
Ekspорт	4553	11000,2	1696,7
Import	658,8	702	138,9
Saldo	3894,2	10298,2	1557,8
Fransiya	139,0	2375,9	1422,1
Ekspорт		1449,7	1214,1
Import	139	926,2	208
Saldo	-139	523,5	1006,1
Tojikiston	4234,9	2217	1061,3
Ekspорт	4234,9	2217	1061,3
Import			
Saldo	4234,9	2217	1061,3
Turkmaniston	1724,8	2352,3	1763
Ekspорт	526,2	765,9	1009,2
Import	1198,6	1586,4	753,8
Saldo	-672,4	-820,5	255,4

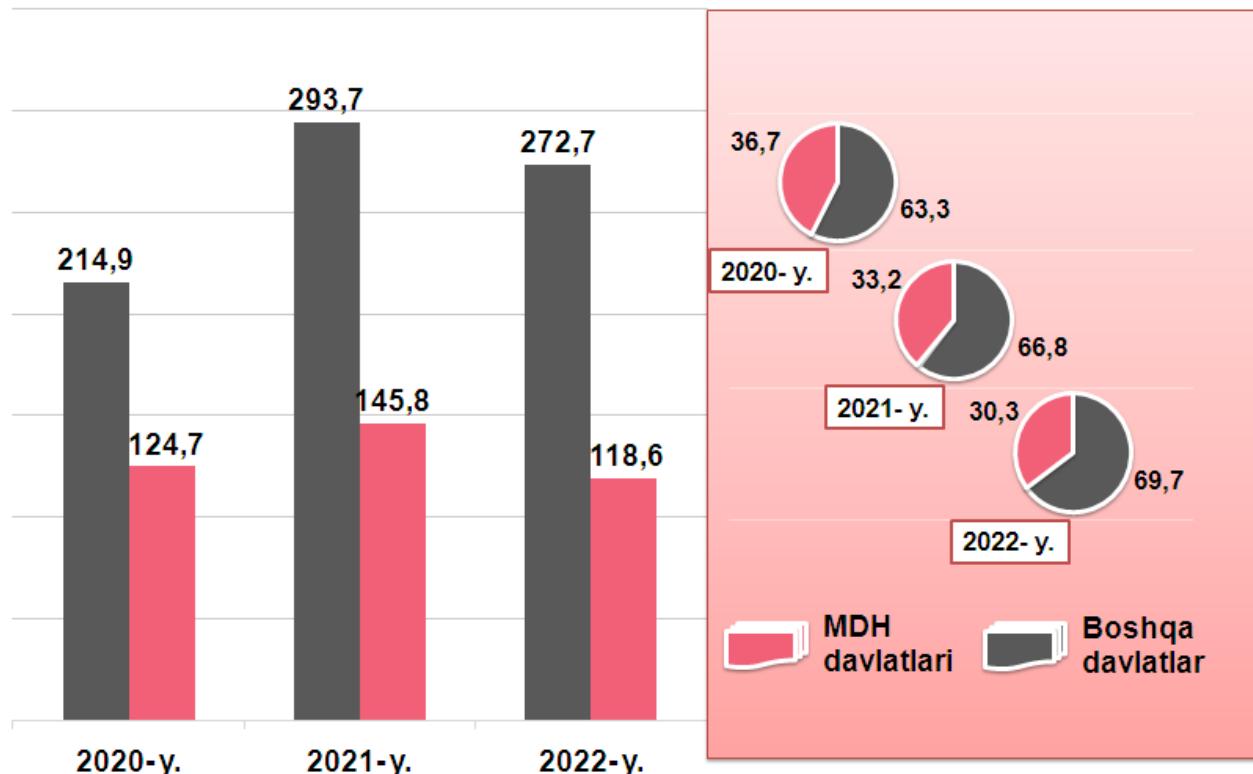
Davlat nomi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Kanada	0	0,0	612,0
Eksport			612,0
Import			
Saldo	0	0	612
Ozarbayjon	66,9	306,7	578,7
Eksport		306,7	578,7
Import	66,9		
Saldo	-66,9	306,7	578,7
Iron	1567,4	4385,8	1365,4
Eksport		1944,3	576,1
Import	1567,4	2441,5	789,3
Saldo	-1567,4	-497,2	-213,2
Germaniya	1233,6	6548,1	1273,8
Eksport	400,8	481,1	386,4
Import	832,8	6067	887,4
Saldo	-432	-5585,9	-501
Litva	657,5	3565,5	3195,3
Eksport	0,1	2163,7	374,9
Import	657,4	1401,8	2820,4
Saldo	-657,3	761,9	-2445,5
Portugaliya	0	98,1	251,5
Eksport		98,1	251,5
Import			
Saldo	0	98,1	251,5
Iraq	1665,6	1208,0	223,9
Eksport	1665,6	1208,0	223,9
Import			
Saldo	1665,6	1208,0	223,9

Qoraqalpog'iston Respublikasi tashqi savdo aylanmasining uchdan bir qismi MDH davlatlariga to'g'ri keladi va bu ko'rsatkich so'ngi yillarda biroz o'zgardi.

Respublikamizda tashqi savdoni qo'llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo'yicha olib borilayotgan chora-tadbirlarga qaramay, 2022- yilning yanvar-avgust oylarida, tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 30,3 % ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasidagi 2021- yilga nisbatan ulushi 18,6 % ga kamaydi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TASHQI SAVDO
AYLANMASIDA MDH MAMLAKATLARI VA BOSHQQA XORIJY
DAVLATLARNING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-avgust oylari, mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

Boshqa xorijiy davlatlarning TSAsi 2022- yilning yanvar-avgust oylarida 2021- yilning shu davriga nisbatan 7,2 % ga kamaydi va jami TSAdagi ulushi 92,8 % ni tashkil etdi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING EKSPORTI
(2022-yil yanvar-avgust oylari)**

Joriy yilning yanvar-avgust oylarida mamlakatning eksportyori soni 138 tani tashkil etib, ular tomonidan 249,3 mln. AQSh dollari (qimmatbaho metallar eksportidan tashqari) qiymatidagi (2021- yilning mos davriga nisbatan 86,9 % nitashkil etdi) tovar va xizmatlar eksport qilinishi ta'minlandi.

Eksport tarkibida tovarlar ulushi 98,2 % ni tashkil etib, ular asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar (70,4 %),sanoat tovarlari (12,7 %), nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'iidan tashqari (10,0 %),oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (5,1 %) hissasiga to'g'ri kelmoqda.

MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARGA EKSPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-avgust)

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da	mingAQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, % da	umumiy hajmga nisbatan, % da
Jami eksport	249 281,8	86,9	100,0	64 500,6	64,5	100,0	184 781,2	98,8	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	12 761,4	107,5	5,1	4 719,6	93,2	7,3	8 041,8	101,7	4,4
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	24 843,4	63,3	10,0	814,1	25,8	1,3	24 029,2	88,8	13,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xhash materiallar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xhash mahsulotlar	175 428,7	87,6	70,4	47 725,8	42,5	74,0	127 702,9	105,3	69,1
Sanoat tovarlari	31 650,7	98,3	12,7	8 630,5	97,0	13,4	23 020,2	104,0	12,5
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	23,7	51,5	0,0	23,7	-	-	-	-	-
Turli xil tayyor buyumlar	1 802,5	394,9	0,7	1 802,5	1 078,7	2,8	0,0	0,0	0,0
Xizmatlar	2 771,5	166,2	1,1	784,5	41,1	1,2	1 987,1	809,4	1,1

MDH mamlakatlari va boshqa mamlakatlarga eksportning yo'nalishi bo'yicha farqlanishlar mavjudligi kuzatilmoxda. Xususan, MDH mamlakatlariga eksportning asosiy qismi kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar hissasiga to'g'ri kelmoqda, eksport hajmi bo'yicha keyingi o'rinalar sanoat tovarlari, nooziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar hamda nooziq-ovqat xomashyoga(yoqilg'idan tashqari) to'g'ri kelmoqda.

2022- yilning yanvar-avgust oylarida eksport qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibining tahlili shuni ko'ssatmoqdaki, tovarlar va xizmatlar tarkibida sezilarli o'zgarishlar qayd etilmadi, biroq shuni ta'kidlash joizki, 2021- yilning yanvar-avgustiga nisbatan, nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari), sanoat tovarlari hamda xizmatlardan tashqari barcha tovar guruqlarida o'sish kuzatildi.

**EKSPORT TARKIBI DINAMIKASI
(yanvar-avgust oylari, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami	100,0	100,0	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	5,5	4,1	5,1
Ichimliklar va tamaki	0,0	0,0	0,0
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	12,5	13,7	10,0
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	0,3	0,4	0,0
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	0,5	0,0	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	70,1	69,8	70,4
Sanoat tovarlari	9,2	11,2	12,7
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini	0,0	0,0	0,0
Turli xil tayyor buyumlar	0,8	0,2	0,7
Xizmatlar	1,0	0,6	1,1

**XSST BO'LIMI BO'YICHA AYRIM MAHSULOTLAR
EKSPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-avgust)**

XSST bo'limi nomi	Ming AQSh dollarri	2020- yilning mos davriga nisbatan, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Sabzavotlar va mevalar	9 347,8	102,8
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	3 342,3	131,6
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	5,1	3,2
Shakar, shakardan tayyorlangan mahsulotlar va asal	32,3	91,0
Har hil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	20,3	15,6 b
Sut mahsulotlari va parranda tuxumlari	13,6	591,3
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar		
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idantashqari		
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	17 048,9	67,0
To'qimachilik tolalari va ularning chiqindilari	1 407,4	10,5
Moy olinadigan urug'lar va mevalar	93,6	185,0
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo (ko'mir, neft va qimmatbaho toshlardan tashqari)	6 293,5	16,1 b
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar		
Hayvon va o'simliklarmoylari (yog'lari), yog'larvamumlar		
O'simlikmoylarivayog'lari (xom, tozalanganyokifraksiyalangan)	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Noorganik kimyo moddalari	226,7	330,5
Birlamchi shakldagi plastmassalar	175 055,6	87,5
Efir moylari, rezinoidlar va attorlik moddalari; xojatxona preparatlari, polirovkalash va yuvish vositalari	125,9	80,7
Boshqa joyda tasniflanmagan kimyoviy materiallar va mahsulotlar		
Bo'yaydigan va terini oshlovchi moddalalar va bo'yoqlar	0,1	16,4
Birlamchi bo'limgan shakldagi plastmassalar	20,4	51,0 b

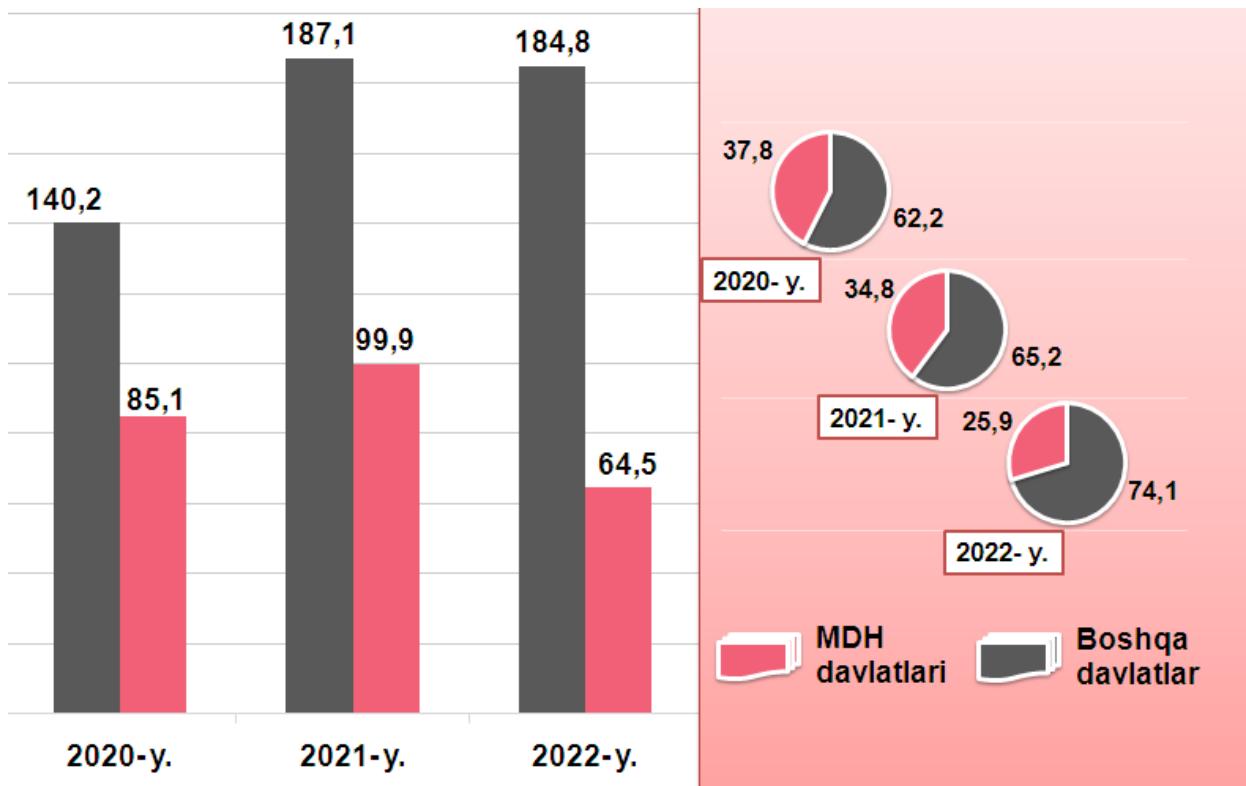
Sanoat tovarlari

To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	22 841,1	76,1
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	21,6	480,0
Boshqa boshqa bo'limgan metall buyumlar	206,4	-
Ruda bo'limgan qazilmalardan tayyorlangan mahsulotlar		
Teri, boshqa bo'limgan tayyor charm mahsulotlari, mo'ynalar	12,7	-
Boshqa toifalarga kiritilmagan, metall bo'limgan minerallardan olingen mahsulotlar	8 569,0	393,3
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini		
Avtomobillar		
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning ehtiyoj qismlari		
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va ularning detallari	10,3	12,9 b
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshittirish apparaturalari va uskunalarini		
Energiya generatori mashinalari va asbob-usbunalar	1,0	30,3
Maxsus bo'limgan uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	12,5	
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	61,8	88,4
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	834,1	224,6
Kiyim-kechaklarvakiym-kechakanjomlari	899,0	64,2 b
Santexnika, isitish va yoritish uskunalarini uchun binolar, armatura va armatura bloklari, boshqa toifalarga kiritilmagan		
Mebel va ularning qismlari, ko'rpa-to'shaklar, matraslar, matraslar, yostiqlar va shunga o'xshash to'ldirilgan mebellar	7,2	
Поеиззат	0,3	
Xizmatlar		
Moliyaviy xizmatlar	542,5	123,7
Transport xizmatlari	141,6	15,8
Safarlar (turizm)	152,7	45,6
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	-	-
Qurilish xizmatlari	1 934,7	-

So'nggi uch yilda MDH mamlakatlariiga eksport hajmi kamaydi va ularning jami eksportdagi ulushi 2020-yilning yanvar-avgust oylariga 37,8 % dan 2022-yilning yanvar-avgust oylarida 25,9 % ga kamaydi. Mos ravishda boshqa mamlakatlarning jami eksportidagi ulushi 98,8 % ni tashkil etdi.

**MDH VA BOSHQA DAVLATLARGA TOVAR VA XIZMATLAR
EKSPORTINING HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-avgust oylari,mln. AQSh dollari, ulushi, % da)

2022-yilning yanvar-avgust oylari yakunida tovar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlar tarkibida Turkiya (27,5 %), Xitoy Xalq Respublikasi (eksport umumiyligi hajmining 25,4 % i), Rossiya Federatsiyasi(13,8 %), Latviya(11,8 %), Qozog'iston (9,3 %), Koreya Respublikasi (3,6 %) va Afg'oniston (1,4%) davlatlari saqlanib qolmoqda hamda ularning jami eksportdagi ulushi 92,8 foizni tashkil etmoqda.

RESPUBLIKA EKSPORTIDA ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARNING ULUSHI
(2022-yil yanvar-avgust oylari,% da)

2022- yilning yanvar-avgust oylarida, o'tgan yildagi kabitovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha asosiy hamkor davlatlardan yetakchi bo'lgan Xitoy Xalq Respublikasining ikki pog'onaga tushishi hisobiga, Turkiya eksportdagi ulushi bo'yicha peshqadamlilikni oldi.

Joriy yilning yanvar-avgust oylarida hamkor mamlakatlarning tovarlar va xizmatlar eksporti bo'yicha geografiyasi 2021-yilning mos davriga nisbatan 47 davlatdan 56 davlatni tashkil etdi.

**QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING ASOSIY HAMKOR
DAVLATLARGA AMALGA OSHIRGAN EKSPORTI HAJMI VA O'SISH
SUR'ATLARI**
(2022- yil yanvar-avgust oylari, ming AQSh dollari)

Davlatlar	Ming AQSh dollarri		O'sish sur'ati, % da		O'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Turkiya	67160,5	68617,0	164,6	102,2	2	1
Xitoy Xalq Respublikasi	78320,4	63277,0	115,5	80,8	1	2
Rossiya	54104,9	34520,8	110,6	63,8	3	3
Latviya	21403,4	29446,0	150,8	137,6	5	4
Qozog'iston	28234,9	23071,4	113,2	81,7	4	5
Koreya Respublikasi	2150,7	9090,0	53,9	422,6	11	6
Afg'oniston	2842,7	3416,1	110,0	120,2	8	7
Qirg'iz Respublikasi	3220,4	2459,3	202,9	76,4	7	8
Gruziya	1228,4	2283,9	305,7	185,9	16	9
Soedinennoe Korolevstvo	1723,2	3426,5		198,8	13	10
Ukraina	11000,2	1696,7	241,6	15,4	6	11
Fransiya	1449,7	1214,1		83,7	14	12
Tojikiston	2217,0	1061,3	52,4	47,9	9	13
Turkmaniston	765,9	1009,2	145,5	131,8	18	14
Kanada		612,0				15
Ozarbayjon	306,7	578,7		188,7	23	16
Iron	1944,3	576,1		29,6	12	18
Germaniya	481,1	386,4	120,0	80,3	19	19

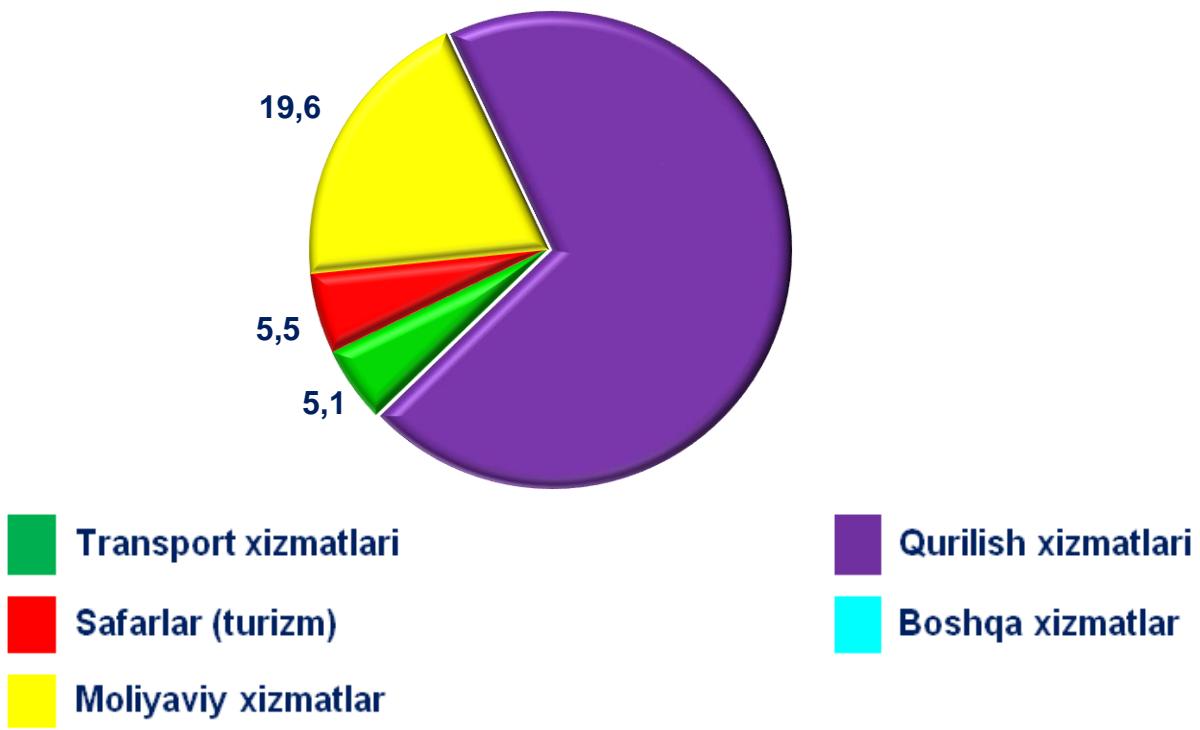
Ushbu mamlakatlarga eksport qilinayotgan tovarlar tarkibiga asosan kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar, sanoat tovarlari hamda nooziq-ovqat xomashyo (yoqilg'idan tashqari) kiradi.

**RESPUBLIKANING AYRIM DAVLATLAR BILAN EKSPORT TARKIBI
(2022- yil yanvar-avgust oylari, ming AQSh dollarri)**

XSST tarkibi	Xitoy		Turkiya		Rossiya		Latviya	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Jami eksport	78 320,4	63 277,0	67 160,5	68 617,0	54 104,9	34 520,8	21 403,4	29 446,0
shu jumladan:								
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	649,6	1370,3	874,2	1007,0	184,6	526,0	28,4	29,7
Ichimliklar va tamaki								
Nooziq-ovqatxomashyo, yoqilg'idantashqari	22 407,5	19 296,3	8 293,3	254,9	2 415,4	512,6	161,6	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar								
Hayvonvao'simliklar moylari (yog'lari), yog'larvamumlar								
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	37 156,9	34 118,5	52 784,1	57 560,1	45 706,3	27 132,6	21 213,4	29 416,2
Sanoat tovarlari	17 951,9	6 555,6	5 207,6	9 787,2	4 906,2	5 766,5		
Mashinalar va transport asbob-uskunalarini							3,3	
Turli xil tayyor buyumlar	153,5				4,9	147,6		
Xizmatlar	1,0	1 936,4	1,2	7,7	884,3	435,6	0,0	0,1

Xizmatlar eksporti hajmi 2 771,5 ming AQSh dollarini yoki jami eksport hajmining 1,1 % ulishini tashkil etib, 2021- yilning mos davriga nisbatan 0,5 % ulishiga ko'payganligi kuzatildi. Xizmatlar eksporti tarkibining asosiy ulushi safarlar (turizm) (5,5 %), transport (5,1%), qurilish (69,8%) hamda moliyaviy xizmatlar (19,6 %) hissasiga to'g'ri kelgan.

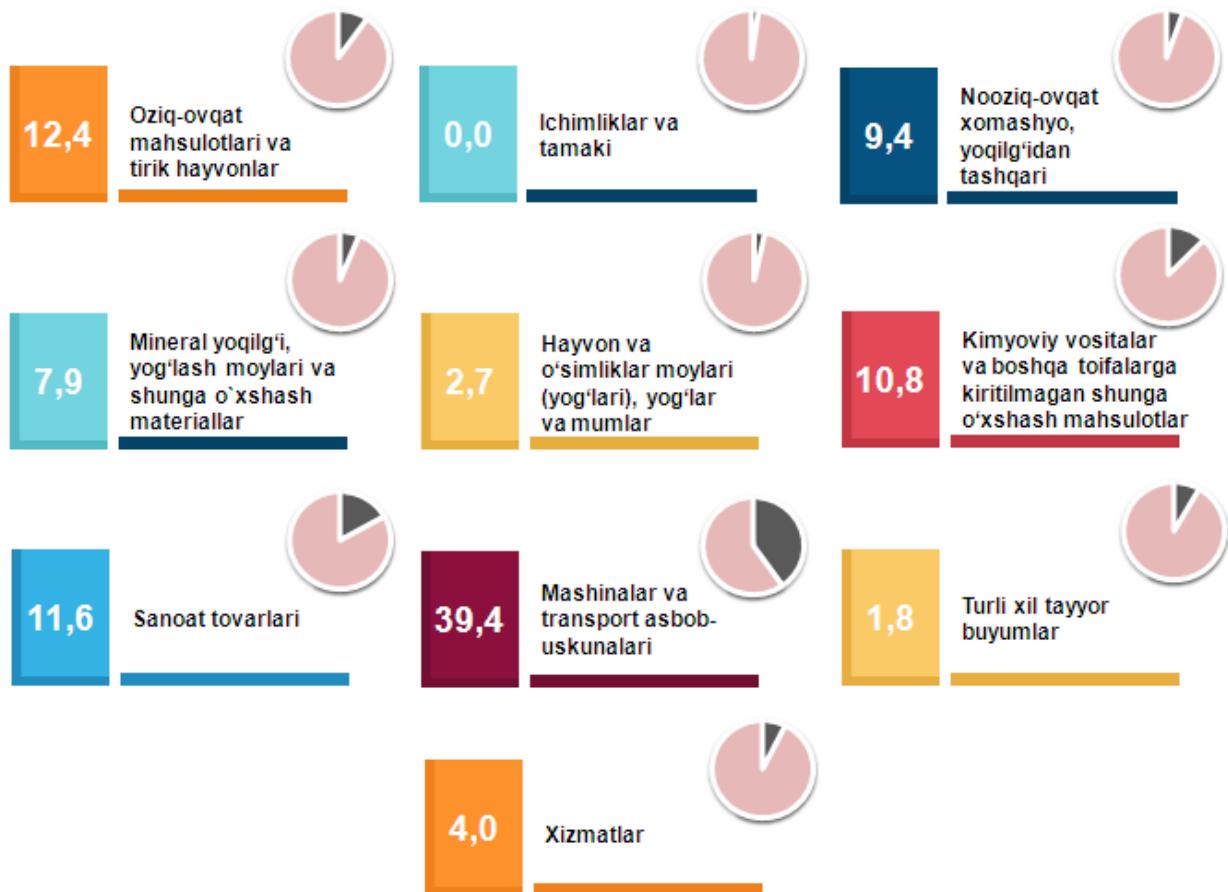
XIZMATLAR EKSPORTI TARKIBI
(2022- yil yanvar-avgust, ulushi, % da)QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING IMPORTI
(2022-yil yanvar-avgust)

2022- yilning yanvar-avgust oylarida import hajmi 142,0 mln. AQSh dollarini va 2021- yilning mos davriga nisbatan 93,1 % ni tashkil etdi.

Import tarkibida eng katta ulush, mashinalar va transport asbob-uskunalar (39,4 %), oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar (12,4 %) hamda kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar(10,8 %) hisobiga to'g'ri keldi.

**XSST BO'LIMI BO'YICHA IMPORT TARKIBI
(2022- yil yanvar-avgustoylari, ulushi, % da)**

Tovarlar importi dinamikasi tahliliga ko'ra, 2022- yilning yanvar-avgust oylarida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 142,0 mln. AQSh dollariga ko'paydi va 93,1 % ni tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 5,7 mln. AQSh dollariga yetdi.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN IMPORT TARKIBI
(2022-yil yanvar-avgust)**

Tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajmga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajmga nisbatan, % da	ming AQSh dollarri	o'tgan yilga nisbatan, % da	mumiy hajmga nisbatan, % da
Jami import	142006,9	93,1	100,0	54 131,2	118,0	100,0	87 875,7	82,4	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirkihayvonlar	17 563,5	99,7	12,4	15 430,1	116,4	28,5	2 133,4	49,0	2,4
Ichimliklar va tamaki	57,0	-	-	57,0	-	-	-	-	-
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	13 290,8	135,8	9,4	13 096,5	134,5	24,2	194,3	379,1	0,2
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	11 178,4	89,9	7,9	5 406,7	97,6	10,0	5 771,7	83,7	6,6
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	3 804,8	79,3	2,7	3 804,8	79,3	7,0	-	-	-
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	15 410,1	73,3	10,8	1 171,8	62,5	2,2	14 238,2	74,3	16,2
Sanoat tovarlari	16 417,8	167,6	11,6	13 112,3	219,3	24,2	3 305,5	86,6	3,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	56 013,7	87,9	39,4	937,5	58,4	1,7	55 076,3	88,6	62,7
Turli xil tayyor buyumlar	2 540,5	45,9	1,8	640,0	312,1	1,2	1 900,4	35,6	2,2
Xizmatlar	5 730,2	73,7	4,0	474,3	16,4	0,9	5 255,9	107,5	6,0

Joriy davrda import qilingan tovarlar va xizmatlar tarkibi tahlili shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning yanvar-avgust oylarida 2021- yilning mos davriga

nisbatan nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari importining ulushi 6,4 % dan 9,4 % gacha o'sdi, mashinalar va transport asbob-uskunalar 41,8 % dan 39,4 % ga, turli xil tayyor buyumlar ulushi esa 3,6 % dan 1,8 % ga kamaydi.

**IMPORT TARKIBI DINAMIKASI
(2021- yil yanvar-avgust, ulushi, % da)**

XSST tarkibi	2020-yil	2021- yil	2022- yil
Jami import	100,0	100,0	100,0
shu jumladan:			
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	13,2	11,5	12,4
Ichimliklar va tamaki			
Nooziq-ovqat xomashyo, yoqilg'idan tashqari	9,0	6,4	9,4
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shungao'xshash materiallar	5,7	8,2	7,9
Hayvon va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	2,5	3,1	2,7
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	18,6	13,8	10,9
Sanoat tovarlari	5,3	6,4	11,6
Mashinalar va transport asbob-uskunalar	33,3	41,8	39,4
Turli xil tayyor buyumlar	7,2	3,6	1,8
Xizmatlar	5,3	5,1	4,0

Xizmatlar importining tahlili shuni ko'rsatdiki, 2022- yilning yanvar-avgust oylarida 2021- yilning yanvar-avgustga nisbatan jami importdag'i ulushi 5,1% dan 4,0 %ni tashkil etdi.

ALOHIDA IMPORT TOVARLAR (2022- yil yanvar-avgustoylari, ming AQSh. doll.)

XSTT BO'YICHA IMPORT QILINGAN AYRIM TURDAGI MAHSULOTLAR TARKIBI (2022-yilyanvar-avgust)

Mahsulot nomi	Ming AQSh dollari	o'zgarish sura'tlari, % da
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar		
Donli ekinlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	11 631,7	126,6
Tirik hayvonlar	2 339,6	44,2
Kofe, choy, kakao, ziravorlar va ulardan tayyorlangan mahsulotlar	148,0	269,1
Sabzavotlar va mevalar	483,7	794,2
Go'sht va go'sht mahsulotlari	129,8	32,5
Shakar mahsulotlari va asal		
Sut mahsulotlari va qush tuxumlari	300,5	68,3
Baliq (dengizsutezemizuvchilaribo'lImagan), qisqichbaqasimonlar, mollyuskalarvasuvdasuzuvchiumurtqasizlarvaulardantayyorlanganyarim tayyormahsulotlar	811,9	507,7
Har xil oziq-ovqat mahsulotlari va preparatlar	988,0	73,4
Hayvonlar uchun ozuqa	730,4	15,8 b
Ichimliklar va tamaki		
Ichimliklar	57,0	-
Nooziq-ovqatxonashyo, yoqilg'idantashqari		

Probka va yog'och-taxtalar	12 965,7	162,1
Tabiiykauchuk (shujumladansintetikkauchukvaqaytaishlangankauchuk)	89,1	136,9
Hayvonlar va o'simliklardan kelib chiqqan xomashyo materiallari	92,4	5,4
O'g'itlar uchun xomashyo va mineral xomashyo	6,0	75,0
To'qimachilik tolalari		
Qog'oz va makulatura		
Yog'li urug'lар va yog'li mevalar	137,6	
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar		
Neft va neft mahsulotlari va shunga o'xshash materiallar	8 981,0	90,3
Ko'mir, koks va briketlar	2 197,4	88,8
Tabiiy yoki sun'iy gaz		
Hayvon va o'simliklarmoylari (yog'lari), yog'larvamumlar		
O'simlik moylari va yog'lari		
Hayvon va o'simlikmoylarivayog'lari	3 804,8	79,3
Hayvonlar moylari va yog'lari		
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar		
Birlamchi shakldagi plastmassalar	1 223,1	169,5
Bo'yadigan va terini oshlovchi moddalar va bo'yoqlar	125,4	144,5
Kimyoviy materiallar va mahsulotlar	7 866,1	56,8
Organik kimyo moddalari	5 230,4	105,1
Birlamchi shaklda bo'limgan plastmassalar	744,6	67,3
Noorganik kimyo moddalari	28,2	41,9
Efir moylari, resinoидlar va parfyumeriya moddalari; tualetga tayyorgarlik, jilolash va yuvish vositalari	14,1	171,9
O'g'itlar	174,3	81,9
Tibbiyot va farmatsevtika mahsulotlari	3,8	-
Sanoat tovarlari		
Cho'yan va po'lat	1 322,0	139,0
Rezina buyumlari	163,9	40,9
Boshqa boshqa bo'limgan metall buyumlar	582,8	98,8
To'qimachilik yigirilgan ipi, matolar, tayyor buyumlar va shunga o'xshash mahsulotlar	551,3	494,4
Ruda metall bo'limgan mineral mahsulotlar.	994,7	122,1
Probka va daraxtdan tayyorlangan buyumlar (mebeldan tashqari)	12 745,9	193,4
Qog'oz, karton va qog'oz massasi, qog'oz yoki kartondan tayyorlangan buyumlar	57,3	163,2
Rangli metallar		

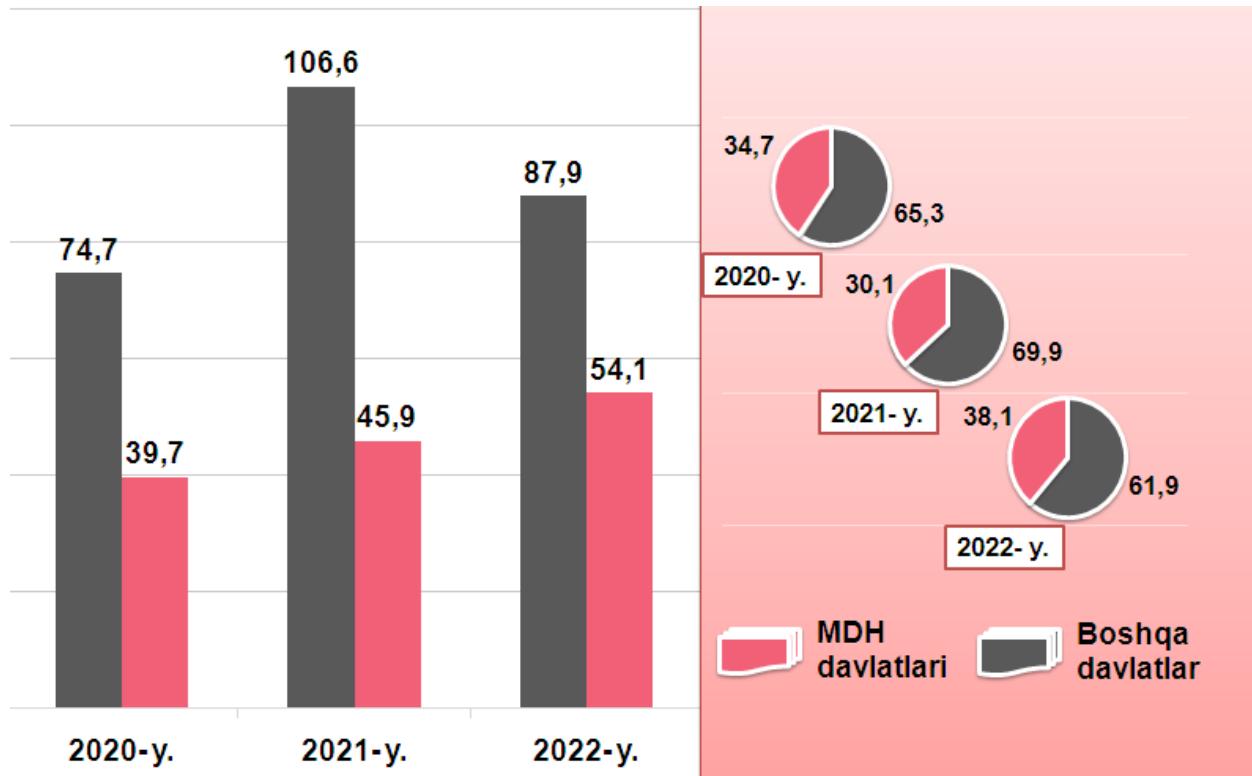
Mashinalar va transport asbob-uskunalar		
Energiya generatori mashinalari va asbob-uskunalar	422,8	5,0
Aniq sohalar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	39 476,2	145,2
Sanoat uchun maxsus bo'limgan mashinalar va asbob-uskunalar va ularning detallari	9 164,1	81,2
Elektr mashinalari, apparatlar, asboblar va ularning elektr qismlari	1 524,3	89,3
Elektr aloqasi, ovozni yozish va eshitirish apparaturalari va uskunalar	128,4	1,8
Metallarni qayta ishlash mashinalari	1 385,3	540,1
Kantselyariya mashinalari va ma'lumotarni avtomatik ravishda qayta ishlash uchun asbob-uskunalar	33,0	59,0
Avtomobillar	3 879,6	92,3
Boshqa transport vositalari		
Turli xil tayyor buyumlar		
Har xil tayyor buyumlar	756,8	301,7
Maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari	1 460,5	68,0
Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari	277,1	9,1
Poyabzal	1,2	120,0
Kiyim-kechaklar va ularning anjomlari	6,9	21,4
Mebelvauningqismlari, yotarjoybuyumlari, matraslar, matraslaruchuntirgaklar, yostiqlarvashungao'xshashtikilganmebellar	37,3	148,6
Fotografikapparatura, uskuna, ishlataladiganmateriallarvaoptik buyumlar, boshqajoydatasniflanmagan; soatlar	0,7	10,8
Xizmatlar		
Boshqa ish yuzasidagi xizmatlar	4 375,5	110,3
Transport xizmatlari	190,5	218,0
Texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlari	522,2	17,1
Moliyaviy xizmatlar	642,0	96,2

Turli xil tayyor buyumlar importi hajmlarining kamayishiga maxsus, ilmiy va nazorat asboblari va apparatlari (68,0 % ga pasaygan), Blokli binolar, suv o'tkazish, kanalizatsiya isitish va yoritish uskunalari uchun armatura va mahkamlash moslamalari(9,1 % ga pasaygan) importining kamayishi ta'sir qilgan.

Oziq-ovqat mahsulotlari va tirk hayvonlar importi kamayishiga esa, Tirk hayvonlar (44,2% ga pasaygan) importining kamayganligi bevosita ta'sir etgan.

**MDH VA BOSHQA XORIJY DAVLATLARDAN TOVAR VA
XIZMATLAR IMPORTI HAJMLARI DINAMIKASI**
(yanvar-avgust oylari, mln. AQSh dollarri, ulushi, % da)

Hisobot davri yakunlariga ko'ra, import bo'yicha hamkor davlatlar orasida Xitoy Xalq Respublikasi umumiy import hajmida 37,5 % ulushi bilan Rossiya Federatsiyasini (25,1 %) ortda qoldirgan holda birinchi o'rinni egalladi.

2022- yilning yanvar-avgust oylari yakuni bo'yicha Qoraqalpog'iston Respublikasi tomonidan 46 davlat bilan tovarlar va xizmatlar importi amalga oshirildi.

**TOVAR VA XIZMATLAR IMPORTIDAGI YIGIRMATA YIRIK
HAMKOR DAVLATLAR
(yanvar-avgust oylari)**

Davlat nomi	MingAQSH dollarri		o'sish sur'ati, % da		o'rni	
	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.	2021-y.	2022-y.
Xitoy Xalq Respublikasi	26546,6	53241,2	103,8	200,6	1	1
Rossiya Federatsiyasi	25644,9	35620,7	101,9	138,9	2	2
Qozog'iston	14313,5	13832,8	138,4	96,6	4	3
Koreya Respublikasi	16366,6	7271,3	77,2	44,4	3	4
Turkiya	7903,2	6066,3	439,2	76,8	6	5
BAA	4801,2	4225,2	1418,9	88,0	11	6
Litva	1401,8	2820,4	213,2	201,2	17	7
Soedinennoe Korolevstvo	840,4	2464,3	76,0	293,2	20	8
Qirg'iz Respublikasi	3052,8	2344,1	232,9	76,8	12	9
Qatar		1474,2				10
Belarus	574,3	1440,8	62,3	250,9	26	11
Yaponiya	250,7	1060,4	45,7	422,9	32	12
Germaniya	6067,0	887,4	728,5	14,6	9	13
Polsha	800,0	871,1	60,4	108,9	21	14
Eron	2441,5	789,3	155,8	32,3	13	15
Turkmaniston	1586,4	753,8	132,4	47,5	16	16
Estoniya	57,6	744,4	242,6	1292,4	36	17
Ruminiya	1353,3	697,3	86,5	51,5	18	18
Niderlandiya	5309,7	681,6	1932,9	12,8	10	19
Avstriya	389,9	547,2	34,9	140,3	30	20

Shuni ta'kidlash kerakki, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiyakabi mamlakatlar Qoraqalpog'iston Respublikasiga tovar va xizmatlar importidagi yirik hamkor davlatlar birinchi yigirmataligiga kirdi.

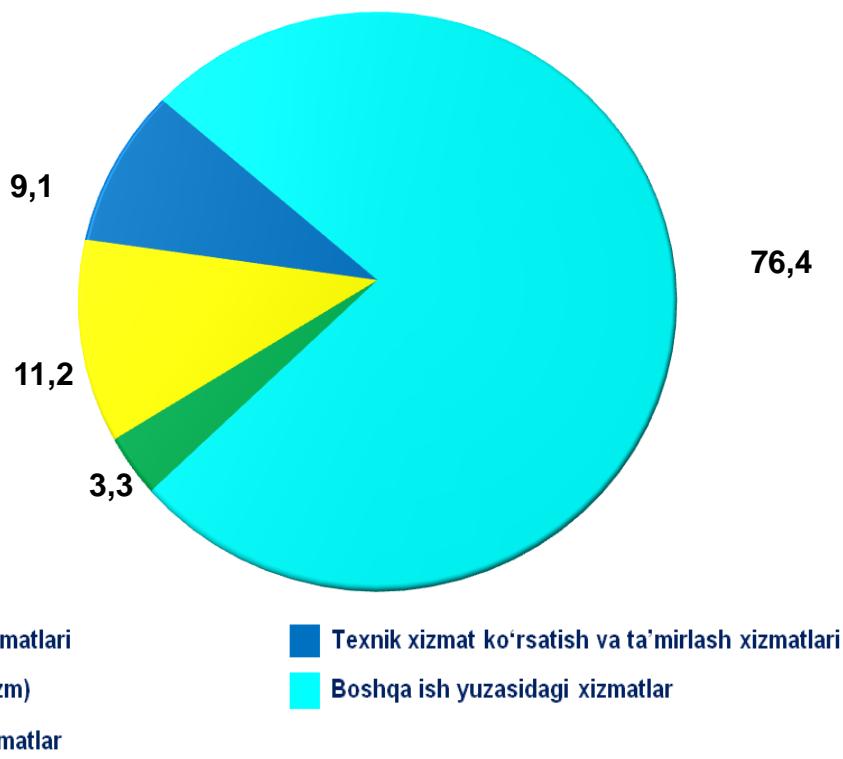
Yetti yirik hamkor davlatlar (Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi, Turkiya, Litvava BAA Respublikasi) jami importning 87,4 % ulushini tashkil qildi, bu 110,8 mln. AQSh dollarini tashkil etdi.

**RESPUBLIKA IMPORTIDA ASOSIY HAMKOR DAVLATLARNING ULUSHI
(2022- yil yanvar-avgust oylari, % da)**

Mamlakatdagi sarmoyaviy muhit yaxshilanganisari ushbu sohada amalga oshirilgan islohotlar natijasida moshina va uskunalar, shuningdek, ularning qismlari importining o'sishi tabiiydir. Shunday qilib, Xitoy Xalq Respublikasi, Rossiya Federatsiyasi, Qozog'iston, Koreya Respublikasi tomonidan kiritilgan katta hajmdagi investitsiyalar natijasida, mahsulotlar importi hajmida ushbu mamlakatlarning yuqori ulushi saqlanib qolmoqda.

XIZMATLAR IMPORTI TARKIBI
(2022-yil yanvar-avgust oylari, ulushi, % da)

2022- yilning yanvar-avgust oylari yakuni bilan xizmatlar importi hajmi 5 730,2 ming AQSh dollarini yoki jami import hajmining 4,0 % ini tashkil etdi va o'tgan yilga nisbatan 1,1 % ga kamaydi. Xizmatlar importi tarkibining asosiy ulushi boshqa ish yuzasidagi xizmatlar (76,4 %), moliyaviy xizmatlar (11,2 %)dan iborat bo'ldi. Shuningdek, texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatlar va(9,1 %) va transport xizmatlari (3,3 %) tashkil etdi.

Tashqi iqtisodiy faoliyat
va savdo statistikasi
bo'limi
Tel: (61) 224-92-06